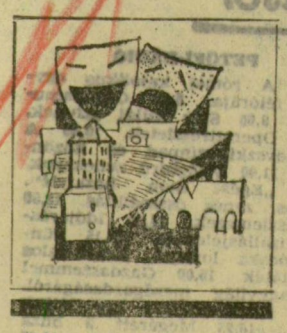

Szabadtéri MOZAIK

Reméljük, fellépésünkkel mi is elősegítjük a Szegedi Szabadtéri Játékok sikerét

— mondotta A. F. Lusin, a Moszkvai Sztanyiszlavszkij Színház díszlettervezője

A. F. Lusin, a művészetek érdemes mestere, a Moszkvai Sztanyiszlavszkij Színház díszlettervezője, a hét végén megérkezett Szegedre, hogy a szabadtéri játékokon résztvevő Sztanyiszlavszkij Színház mintegy száz tagú balettegyüttesének fellépését megfelelően előkészítse. Elhozta magával a szovjet művészek által tervezett díszletek makett-tervét, s személyes tanácsaival is segítséget nyújt a díszleteknek a helyszínen való elkészítéséhez.

A nagy érdeklődéssel várt szovjet balettnek a játékokra tervezett műsoráról és az együttes későbbi magyarországi körútjáról a következőket mondotta lapunk munkatársának:

— A Sztanyiszlavszkij által megjelölt szempontok szerint a mi balettegyüttesünk nemcsak egyszerű táncprodukciót mutat be, hanem törekszik arra, hogy előadásával a szerző gondolatait, az eszmei tartalmat is tükrözze. Vendégszereplésünk alkalmával ezt a sajátságos balettművészetet igyekszik majd bemutatni együttesünk. Valamennyien nagy lelkesedéssel készülünk a Szegedi Szabadtéri Játékokra. A balettkar tagjai örömmel vállalták, hogy szabadságidejük alatt ellátogassanak Magyarországra. Reméljük, fellépésünkkel mi is elősegítjük e nagyszabású szabadtéri játékok sikerét.

Augusztus 1, 2, és 3-án lépünk fel Hugo Victor világhírű regénye, a Notredamei toronyőr témájára írt, egész estét betöltő balettel, az Eszmeraldával. A mű librettóját Tyihomirov, az ismert szovjet balettmester írta. Zenéjét a szovjet Vasilenko és a francia Pouni szerezte. A balett Burmeiszter, a művészetek érdemes mestere, Sztálin-díjas rendező és saját közreműködésemmel kerül majd színre. Sok moszkvai és külföldi siker után reméljük, elnyerjük majd vele a magyar közönség tetszését is. Meg kell hogy mondjam: nagy gondot okoz a felkészülés, hiszen ezt a művet első ízben játsszuk szabadtéri színpadon, újszerű, nagyméretű díszletekkel, nagy statisztériával. Reméljük azonban, fáradozásunk eredményes lesz.

A szegedi játékokon való fellépésünk után együttesünk két csoportra oszlik. A tervek szerint fellépünk Pécsett, Sztálinvárosban, valamint a Balaton-környéki üdülőhelyeken is. Augusztus 9-én a Budapesti Operaházban új betanulásban és új szerkesztésben adjuk elő Csajkovszkij Hattyúk tava című balettjét. E bemutató érdekessége lesz, hogy a nagy szovjet zeneszerző több olyan számát is bedolgoztuk, amelyek korábban nem szerepeltek az előadás műsorában. Fellépünk még az Operaházban három egyfelvonásossal, a Seherezádéval, a Straussjánával és a Boldogság partja című balettel. Ez utóbbi a Nagy Honvédő Háborúról szól.

Műsorunk legszebb részleteit előadjuk a Margit szigeti szabadtéri színpadon is. — fejezte be nyilatkozatát A. F. Lusin.

(dénes)

Mi az idegesség?

— Olyan ideges vagyok! — jól ismerjük az ilyen panaszt, hiszen igen gyakran halljuk a munkahelyeken, otthon, sőt még a szórakozóhelyeken is. Az orvosi és szakorvosi rendelőket is igen gyakran keresik fel »ideges« panaszokkal.

Mi az igazság ebben a kérdésben? Valóban igaz, hogy ma több az ideges ember, mint régebben? Mi az idegesség, vagyis orvosi szakkifejezéssel: a neurosis? Ezekkel a kérdésekkel kerestük fel az ideggyógyász szakorvosokat, s kértük, adjanak választ.

A bántalmak lényege

A neurosis az ember felső idegtevékenységének a normálistól való többé, vagy kevésbé tartós eltérését jelenti. Ez a lényege a különböző elnevezésekkel jelölt »ideges« bántalmaknak. Az elnevezések részben a betegség alaptípusára (neurasthenia, hysteria, psychastenia) részben a betegséget kiváltó tényezőkre, vagy a betegnek vélt szerv megjelölésére vonatkoznak. A sokféle elnevezés nemcsak a hozzá nem értők, de még az orvosok jelentős részét is zavarba hozza.

Mivel a legfelsőbb idegtevékenység közreműködése nélkül nincs élettevékenység, éppen ezért az ideges panaszok keletkezésének lehetősége szinte végtelen. Minden betegséghez csatlakoznak ideges panaszok. A legtöbb betegség keletkezésekor és gyógyulásának végső szakaszában már csak ideges panaszok formájában jelentkezik. Ezek a panaszok a sebészeti, a belgyógyászati, vagy más alapbetegségek kezelésével elmúlnak.

A túlterheltség következménye

Egy másik nagy csoportja az ideges megbetegedéseknek a felsőbb idegtevékenységnek túlterhelése, kifáradása következtében keletkező ideges panasz. A túlterhelés és kifáradás okozója a legkülönbözőbb lehet: anyagi, munkaviszonyi és családi probléma egyaránt.

Ez a megállapítás lényegében választ ad arra a kérdésre is, hogy növekedett-e az ideges emberek száma? Igen is és nem is. A látszólagos növekedés egyik oka, hogy az orvosok gondolkodásmódjában is mindig nagyobb helyet kapott a következményes ideges panaszok gyógykezelése. Tehát ma a belgyógyász, a sebész, a nőgyógyász is sokkal gyakrabban kezeli az alapbetegséggel együtt az idegrendszert is. Látszólagos a növekedés azért, mert a társadalmi rendszerünk lehetőséget ad arra, hogy többen keressék fel az orvost olyan problémával, mellyel régebben egyáltalán nem volt módjukban orvoshoz fordulni.

Az örömmel végzett munka nem fáraszt

A »tulajdonképpeni« neurosisok azonban számszerűleg lényegesen csökkentek azzal, hogy a szocialista társadalom számos neurosit okozó problémát teljesen megszüntetett.

Beszélnünk kell — ami legalábbis panaszképpen gyakran előfordul — a túlfeszített munka okozta idegességről. Az örömmel és szívesen végzett munka egyáltalán nem vezet idegességhez. Az idegrendszer számára nem jelent túlfeszítettséget, sőt éppen az a termelékenység egyik legjelentősebb megnövelője. A szocialista társadalomban egyre inkább valóra válik, hogy ki-ki a részére legmegfelelőbb, vágyainak legkedvezőbb munkakörben dolgozhassék. A kapitalizmus viszonyai között a neurosisok számának nagyfokú növekedését kétségtelenül a munkanélküliségből fakadó kényszerjellegű munka és az erőszakolt munkaintenzitás fokozása hozza létre.

Bizalom az orvoshoz

Az ideges panaszok sokféleek. Talán legjellegzetesebbek: az ingerlékenység, a fáradékonyság, az alvászavar és ezek mellett a legkülönbözőbb szervekre lokalizált panaszok. Mivel ezek szoktak leginkább előtérben lenni, nehéz megértetni a panaszkodóval, hogy az orvos — aki már az előadás módjából világosan látja: ideges panaszról van szó —, miért érdeklődik családi, munkahelyi és más hasonló viszonyok iránt. Ha valaki ideges panaszaitól gyorsan meg akar szabadulni, jól teszi, ha orvosát minden kérdésről részletesen felvilágosítja. Mert egy-egy jó tanács, amit ilyenkor az orvos adhat, napok alatt megszünteti az évek óta meglévő szív- és gyomorpanaszokat, különböző fájdalmakat és a velük együtt fellépő ingerlékenységet, fáradékonyságot, álmatlanságot. Az »ideges« panaszok kezelése lényegében nem gyógyszer kérdése, hanem a helyesen megválasztott életmód, a munka és a pihenés helyes aránya. Esetenként más és más mód hozza meg a gyógyulást. Ehhez azonban az orvos és a beteg között feltétlen őszinte és bizalmas kapcsolat szükséges.

„Kérek valami jó novelláskötetet!"

Strand-könyvtár az újszegedi partfürdőn

Déltájban még nincs »telthház« az újszegedi partfürdőben. A java, a zöme a fürdőzni kívánóknak csak ebéd után, két óra tájban kerekedik föl. De akkor aztán seregestül, hogy a kabinosok alig győzik ellátni őket kulccsal, számozott akasztóval. Persze azért most sem üres a strand. A lubickoló környéke csak úgy visszhangzik a gyereklármától, s üldögélnek felnőttek is jócskán a padokon, vagy a fűbe terített gyékényszőnyegeken.

És sokan olvasnak.

Olcsó könyvtár kötetek

lapjai zizegnek a kezekben. Amott három kislány hajol egy nagy, szép színes rajzokkal díszített meséskönyv fölé.

— Tietek ez a szép könyv? — kérdezem őket.

— Nem. Innen való a strandkönyvtárból. Ha olvasni akar a bácsi, ott kaphat mindenféle könyvet — magyarázzák készségesen.

S a »bácsi« elindul a jelzett irányba. Végül is többszöri kérdezgetés után megtaláltam a kis könyvtárat, a nagy deszkapalota hátsó földszinti szárnyában.

Az egész egy apró szoba. Könyvespolc, rajta négyszáz kötet olvasnivaló. Vannak közöttük versek, novelláskötetek, rövid regények és nagyon sok meséskönyv.

— A Somogyi Könyvtár tartja fönn a strandidényben ezt a kis fiókkönyvtárat — világosít föl D. E.-né, a kiskönyvtár vezetője. Főleg a könnyebb műfajú és kisebb terjedelmű irodalmi alkotások képviseltetik itt magukat. S a könyvek mellett kihozzuk rendszeresen a napilapokat, a képes hetilapokat, az irodalmi folyóiratokat éppúgy, mint a gyerekek kedvenceit:

a Pajtást, a Kisdobost, a Fülest

és a többieket. Sőt, ha valaki olyan könyvet kér, amelyik éppen nincs kinn, hogyha kívánja, másnapra kihozzuk neki a nagykönyvtárból.

— És kik a strandkönyvtár legszorgalmasabb olvasói? — kérdem.

— Föltétlenül a gyerekek. Az olvasók nagy része még nem töltötte be a tizenhatot. Kislányok, kisfiúk vegyesen.

Kívül, az ajtó előtt jókora asztal. Rajta mindenféle képes újság. Négy gyerek böngész közöttük nagy buzgalommal. Négy fiú.

— Te mit olvasol? — szólítom meg az egyiket.

— Hát a Tábortüzet — mondja olyan hangon, mintha ő mást nem is olvashatna...

— Hanyadikos vagy? — kérdezősködöm tovább.

— Most megyek hetedikbe, a »Dózsába« járok — feleli.

— Jól van. Még csak azt mondd meg, hogy hívnak?

— Baksa Sándor vagyok... A többiek

kíváncsian figyelik

a beszélgetésünket.

— Szerettek olvasni? — fordulok hozzájuk.

— Igen — felelnek egyszerre —, ha lejövünk a strandra, mindig elolvassuk a Ludast, a Pajtást meg a többi képes újságot is...

Nem is zavarom tovább őket a böngészésben.

— Hány könyvet vittek ki ma? — kérdezem újra a könyvtárost.

— Tizenkettőkor nyitottunk. Most egy óra van. Egy óra alatt 12 könyv került az olvasók kezébe.

— És egy nap összesen hány könyvet kölcsönöznek?

— Mikor hogy. Néha kint van 70—80 kötet is — válaszolja.

— Aztán az olvasókra van-e panasz?

— Különösebb nincs. A könyvet mindig rendesen visszahozzák. Legföljebb azt lehetne szóvá tenni, hogy jó lenne, ha kicsit jobban vigyáznának rájuk.

Újabb vendégek érkeznek. Két kislány. Meséskönyvet kérnek. Nem is lábatlankodom itt tovább.

(P — P)

Segítség a gyakorlati képzés elmélyítésében

Látogatás a fizika tanárok szegedi továbbképző tanfolyamán

Reggel kilenc óra. Az előadás most ért véget. Az ország minden részéből Szegedre gyűlt gimnáziumi fizika tanárok nagy figyelemmel hallgatták az előadást és most itt, a Szegedi Tudományegyetem Kísérleti Fizikai Intézetének szakdidaktikai laboratóriumában hasonló figyelemmel és igyekezettel bíbelődnek az első pillantásra gyerekjátékoknak tűnő, egyszerű, házilag előállítható mérőműszerekkel, kísérleti berendezésekkel. Dehát hol is vagyunk mi most tulajdonképpen?

Szegeden első ízben

— A Központi Pedagógiai Továbbképző Intézet gimnáziumi fizika tanárok számára rendezett tanfolyamán — közli velünk Makai Lajos adjunktus, a tanfolyam vezetője. Szegeden első ízben került most sor ilyen tanfolyam megrendezésére. Így egyúttal kísérlet volt maga a tanfolyam is. Hogy a kísérlet sikerült-e, arról talán a kartársak tudnának legtöbbet mondani. A jelentőségéről annyit mindenesetre mondhatok, hogy ezek a kéthetes továbbképzések nagy segítségére lesznek majd a kollégáknak a gimnáziumi fizika órák gyakorlati részének elmélyítésében és kibővítésében, aminek különös fontossága van most, amikor az általános gimnáziumokban is előtérbe került a fiatalok politechnikai képzése.

A terem végében három tanárnő bíbelődik nagy buzgalommal egy ködfénylámpával ellátott kis feszültségmérő berendezéssel. A kis lámpa villan egyet-egyet, s a kezekben is szaporán mozdulnak a ceruzák.

A siófokiak

— A gyűjtési feszültség meghatározására szolgál ez a kis berendezés — válaszolja Fabók Irén, aki Siófokról jött el erre a tanfolyamra. S mindjárt hozzáteszi, hogy fölmérhetetlenül hasznos a számukra az a közvetlen segítség, amelyet ez a tanfolyam nyújt, egyrészt a középiskolai fizikaoktatás kísérletanyagának részletes földolgozásán, másrészt a különböző témájú, de kivétel nélkül szintén hasznosítható előadásokon keresztül.

— Elég sok továbbképzési tanfolyamot hallgatunk. Ennek a tanfolyamnak a sikerét a többivel szemben éppen a már említett tény is biztosítja — egészíti ki Fabók Irén mondanivalóját kartársnője, a szintén Siófokról érkezett Király Ilona.

— És hálátlanság lenne a részünkről, ha nem említenénk azt a támogatást, amiben egyébként is részesülünk. Rendszeresen megkapjuk a különböző segédkönyveket és most például különböző 50 darab könyvet kapott a tanfolyam hallgatósága ajándékként a Művelődésügyi Minisztériumtól — mondja még el Gál Mária, aki az egyik győri gimnáziumban tanít. Aztán mindhárman újra jegyzeteik fölé hajolnak. Nem is zavarjuk őket tovább.

Egy másik asztalnál három férfikolléga kis diavetítő körül szorgoskodik.

Műszereket készítenek

— Fonalvastagság-méréssel foglalkozunk — világosít föl egyikük, Kaszás Imre szekszárdi fizika tanár (mint később megtudtam, országgyűlési képviselő), aki mint Tolna megyei szakfelügyelő, kétszeresen is illetékes a tanfolyam jelentőségéről és sikeres voltáról nyilatkozni. A kartársak, Simon József és Merő László szintén Szekszárdon tanítanak. Én abban látom ennek a tanfolyamnak a jelentőségét, hogy közvetlen segítséget nyújt a középiskolai fizika tanároknak a gyakorlati képzés megvalósításában. S aztán az sem utolsó dolog, hogy a tanfolyamhoz tartozó műhelygyakorlatokon, amelyek a Radnóti Gimnáziumban folynak, Babiczki Ede vezetésével, el is készítünk néhányat ezekből az egyszerűbb műszerekből, amiket aztán hazavihet ki-ki a maga »pátriájába«.

(Papp)

Kajakosok figyelem!

NDK összerakható gumikajak (vitorlás) kétszemélyes 4850.— Ft.

Kielboot kétpárevezős csónak (780 cm) 5950 Ft.

RÉSZLETFIZETÉSRE IS KAPHATÓ A

BAJNOK SPORTSZERBOLTBAN

(Kárász u. 16. sz.)

Horgászok figyelem!

Különböző külföldi horgászorsók, különböző külföldi horgászzsinórok,

HORGÁSZBOTOK

érkeztek.

Sportfelszerelések,

TENISZÜTŐK és HÚROK,

tréningruhák,

BALLON LUMBERJACKOK,

bő választéka várja vevőinket a

»BAJNOK« SPORTSZERBOLTBAN

Kismamák figyelem!

Gyermek mély- és sportkocsik

érkeztek

a

JÁTÉKBOLTBA

(Kárász utca 5 szám)

Áramvonalas mélykocsi	1480.— Ft
Modern mélykocsi	1100.— Ft
Rollós mélykocsi	850.— Ft
Lepke sportkocsi	850.— Ft
Miskolci sportkocsi	748.— Ft
Külföldi rollerek 51,—, 96.—, 105.—, 320.—,	420.— Ft
Gyermekkerékpárok 235.—, 400.—, 520.—,	804.—, 1030.— Ft
Gyermektriciklik 96.—, 135.—, 170.—,	175.— Ft

Szebbnél szebb külföldi babák, fa- és fémjátékok nagy választékban kaphatók.

Az ÉM Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat

azonnali belépésre felvesz

burkoló szakmunkásokat

szegedi és vidéki munkára.

Jelentkezni lehet a vállalat munkaerőgazdálkodásán Szeged, Bocskay u. 10—12. sz.